

RAMAZANDA NEFİS MUHASEBESİ: İTİKAF

Bizleri engin rahmetinin bir tecellisi olarak yoktan var eden, varlığından haberdar eden, zamanı yaratan ve bereketlendiren, bizi Ramazana ulaştıran, Nefislerimizi oruçla terbiye eden, sayısız nimetleri lütfeden yüce Rabbimize hamd olsun.

Ol deyince olduran, gönüllerimizi imanla dolduran yüce Mevla'mıza hamd olsun.

“Ramazan, evveli rahmet, ortası mağfiret, sonu cehennem azabından kurtuluşa vesiledir.” buyuran son peygamber, âlemlere rahmet efendimiz Muhammed Mustafa'ya, onun âl ve ashabına binlerce salât ü selâm olsun.

Yazın sıcaklığında, Allah'a yakın olmanın da en içten sıcaklığını ve hazzını yaşadığımız kutlu mevsimin son demlerindeyiz.

Tutulan oruçları, kılınan teravih namazları, okunan hatim ve mukabeleleri, iftar ve sahurları, fitre ve zekatı, dua, tövbe, zikir ve niyazları ile baştan sona bir feyz, rahmet ve bereket ayı olan Ramazan'dayız... Yoğun bir manevi atmosferin içindeyiz. Ne mutlu bu atmosferden yararlanıp gönül dünyasını felaha kavuşturanlara... Ne mutlu yaralı, yorgun ve bitap düşmüş gönülleri onaranlara! ve Ne mutlu kadir gecesini ve bayramı idrak ederek yaşayanlara...

Aziz Kardeşlerim,

Ramazan-ı Şerifin son 10 gününe girmiş bulunuyoruz...Mübarek geldi, çok çabuk geçiyor...İnsan ömrü gibi.. Her gün ömür takvimimizden bir yaprak kopuyor...Her gün biraz daha yaşılanıyoruz... Öteler ötesi âleme doğru süratle koşuyoruz. İnsanoğlu her fani gibi kaybolmaya, bir sonbahar yaprağı gibi solmaya mahkum...

“Zaman durmaz, ömür akan bir sudur,

İnsanoğlu yerli değil yolcudur”

Daha dün denecek kadar kısa bir zamanda büyük bir sevinçle, “*Merhaba ya Şehr-i Ramazan merhaba!* “ diyerek karşıladığımız ramazan ayını bu günlerde Elvedâ ya şehr_i gufran elvedâ" diyerek uğurluyoruz.

Niçin son 10 günden bahsediyoruz...Sevgili Peygamberimizin bu son 10 günde yaptığı bir ibadetten, unutulmaya yüz tutan bir sünnetten bahsedeceğiz şimdi...Nedir O?

Evet bu ibadet **i'tikâftır**.

Recep, Şa'ban ve Ramazan... Mübarek 3 aylar ve bu aylarda yer alan kandiller geçidi...Regaib, Mi'rac ve Berat ile yoğunlaşan bir dinî hayat...

“Recep Allah'ın, Şa'ban Rasûlullah'ın, Ramazan ise ümmetin ayı”, Müslüman, bu feyiz ve nur aylarında yoğun bir kulluk ortamına hazırlanıyor. Tıpkı yaratılışındaki tedricle, kesafetten letafete doğru yol alıyor. İnsanın varoluşu, latif bir varlık olan ruh ile başlıyor. Beden dediğimiz kesafete bürünerek dünyadaki fonksiyonunu üstleniyor insanoğlu. İbadet ve riyazet temposu içinde bu dünya kesafetini dağıtıp İslam'ın latif dünyasına ulaşmaya çalışıyor. Bu manevî yükselişin en hızlı seyrettiği, bütün mü'minleri bahar tazeliği ile saran mevsim, üç aylar...

Rabbimize hamd olsun. Bizleri eriştirdi... 3 ayların feyiz ve bereketine bizleri kavuşturdu...

Üç ayların gelişiyle ibadet dünyasını zenginleştiren, oruç ve benzeri nafile ibadetlerle manevî yükselişi sağlamaya çalışan mü'min, Ramazan ayının son on gününde i'tikâf dediğimiz halvetle tam bir konsantrasyona (kesafete) erer.

Üç aylar bir bakıma, Kur'an gecesi olan ve Kur'an diliyle "bin aydan hayırlı" sayılan Kadir gecesine hazırlık ve manevi temizlik, ruhî yüceliş ve

yükseliş günleridir. Önümüzde bizi bekleyen ve her yıl kadrimizi yüceltmek üzere gelen mübarek bir gece var... Kadir geces...Rabbim eriştirsin inşallah...

Kur'an'la peygamberlik görevine başlayan Yüce Rasul'ün peygamberlik öncesi Hira mağarasına çekilip vahy-i ilahîyi telakki etmeye hazırlanması gibi, müminler Ramazan'ın son on gününde yine O'nun sünnetine imtisal ile î'tikafa girerler ve adeta yeniden Kur'an'ın vahiy tazeliğini yaşarlar.

Evet, şöyle bir asr-ı saadete uzanalım:

Aylardan mübarek Ramazan ayı... Medine'nin en huzurlu mekânı olan Mescid-i Nebevî'nin içi... Ravza-i Mutahhara'daki Tövbe Sütunu'nun arkasına atılmış basit bir yaygı ve yatak... Üzerine kurulmuş küçük bir çadır... Hem de keçeden yapılma bir Türk çadırı (Kubbe Türkiyye)... Çadırın ağzında mütevazı bir hasır... Ve hasırın arkasında Rahmet Elçisi... İ'tikâfa çekilmiş ve kendisini Rabbine vermiş... (M2771 Müslim, Sıyâm, 215; İM1774 İbn Mâce, Sıyâm, 61)

Öyle ki Hz. Âişe (ra) şöyle demiştir:

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَجْتَهِدُ فِي الْعَشْرِ الْأَوَاخِرِ
مَا لَا يَجْتَهِدُ فِي غَيْرِهِ

“Ramazan ayını en güzel şekilde değerlendirmeye özen gösteren Allah Resûlü, (B6 Buhârî, Bed'ü'l-vahy, 1) Ramazan'ın son on gününe daha da önem verir, ibadet hususunda başka zamanlarda göstermediği gayreti gösterirdi.” (M2788 Müslim, İ'tikâf, 8)

Hz. Âişe'nin söylediğine göre, “Resûlullah (sav) i'tikâfa gireceği vakit, Ramazan'ın son on gününün ilk gecesinden önceki sabah namazını kılar ve i'tikâf yerine girerdi.” (M2785 Müslim, İ'tikâf, 6; T791 Tirmizî, Savm, 71) Kendisi bu değerli zaman dilimini ihya ettiği gibi, ailesinin de aynı feyiz ve bereketten faydalanmasını ister ve geceleri aile fertlerini ibadet için uyandırır. (B2024 Buhari, Fadlu leyleti'l- kadr, 5; M2787 Müslim, İ'tikâf, 7)

Allah Resûlü'nün i'tikâf için gösterdiği bu hassasiyetin ardında yatan sebep, bin aydan daha hayırlı olduğu bildirilen Kadir Gecesi'ni ihya etmiş olma düşüncesi idi.

Resûl-i Ekrem, son on günü i'tikâfta geçirmekle, âdeta bu kadirli geceyi, gece gündüz ibadetle, tefekkürle geçirmek istemekteydi. Nitekim Cebrail (as) tarafından Kadir Gecesi'nin Ramazan'ın son on gününde olduğu kendisine bildirilene kadar Hz. Peygamber, önce Ramazan'ın ilk on gününde, sonra ortasındaki on günde i'tikâfa girmişti. Ancak her defasında Cebrail (as), “*Aradığın şey önünde(ki günlerde)dir.*” diye uyararak nihayetinde onu son on günde i'tikâfa girmeye sevk etmişti. (B813 Buhârî, Ezân, 135) Resûlullah, bundan böyle Ramazan'ın son on günü i'tikâf edeceği yere çekilmiş ve ashâbına da

تَحَرَّوْا لَيْلَةَ الْقَدْرِ فِي الْعَشْرِ الْآخِرِ مِنْ رَمَضَانَ

Kadir Gecesi'ni, Ramazan'ın son on gününde aramalarını söylemişti. (B2020

Buhari, Fadlu leyleti'l- kadr, 3; T792 Tirmizî, Savm, 72)

Değerli Kardeşlerim,

Peki nedir i'tikâf? Belki hiç duymayanlarımız var.. Âkif kelimesini bilirsiniz, isim olmuş, Hele İstiklal şairimiz Mehmet Âkif'in ismi...Âkif, kendisini Allah'a veren kimse demektir. Mu'tekif de i'tikâfla alakalıdır...

Öyleyse i'tikâf; Ramazan'ın son günlerinde bir camide, caminin bir köşesinde, ailesinden, çoluk çocuğundan, işyerinden, tezgahından, sanatından, dünyalık namına ne varsa hepsini terk edip, ayrılarak, arkada bırakarak gelip de Kâbe-i muazzamanın şubelerinden biri olan bir camide, bir mabette Rabbü'l-âleminin evine sığınmak, kapısında O'ndan gelecek ikram-ı ilahîyi, ihsan-ı sâmedanîyi bekliyor halde dilenci olmaktır.

Evet O'nu dilemek ve dilenmek üzere Cenab-ı Hakk'ın evinde misafir olan kişinin adıdır mu'tekif...Bu misafirliğin adıdır i'tikâf...

“Alıkoymak, hapsetmek, bir yerde kalmak, bir şeye bağlanmak, kendini ona vermek, yoğunlaşmak” anlamına gelen i'tikâf, kişinin sıradan davranışlardan uzaklaşarak, ibadet amacıyla belli bir şekilde mescitte kalmasıdır.

Evet **İ'tikâf**; bir mescid sütununu kendine mekan tutup, dünya ve dünyalıklara sırt çevirme kararlılığıdır.

İ'tikâf; sıcak yatağı ve yumuşak yastığı terk ederek bir seccadeye razı olmaktır.

Ve **İ'tikâf**, gerektiği zaman o seccadeyi mü'min kardeşinin altına serebilme fedakarlığıdır.

İ'tikâf; faniden ayrılıp baki olanla buluşmadır. Bedeni, maddeyi ve çürüyüp gidecek olan her şeyi bırakıp rabbe ve nefse yönelmedir.

İ'tikâf; türlü yiyeceklerle dolu sofralardan vazgeçip birkaç hurma ve bir bardak zemzemle doyasya doymaktır.

İ'tikâf; mâsivadan arındırılmaya çalışılan gönüllere, rahmet yağmurlarının yağdığı iklimlerin adıdır.

İ'tikâf, gönlü tasfiye ve nefsi tezkiye ameliyesidir.

İ'tikâf, kulun içinde hissettiği gurbet acısının, vuslat sevincine dönüştüğü anlara sahne olan zaman dilimleridir.

İ'tikâf, bir gün mecburen terk etmek durumunda kalacağı eşi-dostu, evlad ü iyali, makamı ve şöhreti, mescidin dışına bırakıp sadece kendisini Allah'ın huzuruna götürmeyi bizzat yaşamaktır.

İ'tikâf bir halvettir; yani sevgili ile baş başa kalmadır. Onunla yalnız görüşmedir, O'na yakılıp yanmadır.

İ'tikâf, halk içinde Hak ile olmaktır.

Ve **İ'tikâf**, insanların uykuda olduğu anlarda, kulun Rabbine arz-ı hal ettiği özel randevu anlarının zeminidir.

Aziz Kardeşlerim,

İ'tikâf; ta eski zamanlardan, kadim bir Peygamber geleneğidir...O kadar eskidir ki Hz. İbrahim ile Hz. İsmail'e Rabbimiz emretmişti...

وَعَهْدَنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنْ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ .
وَالْعَاكِفِينَ . وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ

“ Biz İbrahim'e ve İsmail'e emrettik: Benim şu evimi, tertemiz kılın. Tavafta etmeye gelenler orayı tertemiz bulsunlar...Orada ibadete kapanacaklar, orada i'tikâfa girenler, temiz bir mabette i'tikâf yapsınlar. Orda rükû ve secde edenler temiz bir mabet bulsunlar karşılarında.. ”. (Bakara, 2/125)

Sözleştik...Onlardan söz aldım diyor Rabbimiz.. Kim bunlar.. Bir baba ve oğul.. İbrahim ve İsmail aleyhimesselem...Peygamberler...

İ'tikâf yapanların hizmetine koştuğu kimseler kimler? Hz. İbrahim ve İsmail gibi peygamberler, Sadece onlar değil, Hz. Zekerîyya da i'tikâf ehliydi.. Hz. Meryem de Hz. Musa da... Onlar i'tikâf yaptıkları gibi Resulullah (s.a.s) efendimiz de hayatının son senelerinde i'tikâf sünneti olarak bize bıraktığı, ama kendisine bir peygamber sünneti olarak gelen bu güzel uygulamayı asla terk etmemiştir. (B2026 Buhârî, İ'tikâf, 1; M2784 Müslim, İ'tikâf, 5)

Nitekim Hz. Aişe;

أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَغْتَكِفُ الْعَشْرَ الْأَوَّلَ
مِنْ رَمَضَانَ حَتَّى تَوَفَّاهُ اللَّهُ

“Resûlullah (sav) vefat edinceye kadar Ramazan'ın son on gününü i'tikâfta geçirmiştir.” diye rivayet etmiştir.

Mekke'nin fethi olan sene Ramazan-ı Şerife denk geldiği için yapamadığı i'tikâfını ertesi yıl 10 gün ekleyerek tam 20 gün i'tikâfta kalmıştı Ramazan-ı

Şerif'te (B2044 Buhâri, İ'tikâf, 17) Resulullah Efendimiz.. Bu yirmi gün i'tikâftan sonra Rabbine kavuşan peygamberimiz vardır bizim...

Aziz Mü'minler,

İşte bu kadar önemli İtikaf...Ancak günümüzde maalesef unutulmuş, kaybolmaya yüz tutmuş bir gelenek i'tikâf...

Sünnet-i Kifayedir.. Bir beldeye mutlaka bir kişinin i'tikâfa girmesi lazım ki oranın ümmetinin üzerinden bu sorumluluk kalsın..

Gönül ister ki, camilerimiz i'tikâfta kalan insanların dualarıyla buluşsa...Ümmet-i Muhammedin sıkıntılarına dua eden eller, bizler uyurken semaya açılmış olsa...Ah keşke bunları başarabilsek...

Değerli Mü'minler,

İ'tikâf şu demektir:

Rabbın rızasına talip bir kul için maneviyat kampıdır. Mü'min kulun sırf onun rızası için dünya işlerinden uzaklaşarak, evinden ve çoluk çocuğundan ayrılarak Ramazanın son on günü ve gecelerini mescidde ibadet ve taatle, Kur'an ve zikirle, dua ve niyazla, tevbe ve istiğfarla, ilim ve irşadla, muhasebe ve tefekkürle geçirmesi, takva yolunda ilerlemesi, kendisini tamamen Rabbine vermesi, ona kulluk göstermesidir.

Şüphesiz böyle bir insanın kalbine Allah'ın nazarı elbette vardır.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَنْظُرُ إِلَى صُورِكُمْ وَأَمْوَالِكُمْ وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ

“Bilin ki Allah, sizin dış görünüşlerinize, boyunuza boşunuza ve mallarınıza değil, bilakis kalplerinize ve amellerinize bakar.” (Müslim, “Birr”, 34) hadisi bu hususu vurgulamaktadır.

Buyrulduğu üzere böylece rabbimizin esma-i hüsnasını anan, zikir ü tesbihatla meşgul olan, namazlarını hep cemaatle kılan ve son on güne gizlenmiş

bulunan Kadir gecesini kaçırmadan yakalayabilme şansına sahip olan, nasibine kavuşan kuldur i'tikâf yapan kimse...

Gerçekten tek başına kalıp da nefsinı muhasebeye çekmek için çok güzel zaman dilimidir i'tikâf günleri...

حَاسِبُوا أَنْفُسَكُمْ قَبْلَ أَنْ تُحَاسَبُوا

“Hesaba çekilmeden kendinizi hesaba çekiniz.” buyrulduğu üzere, kendini hesaba çeken, ne durumdayım, nereye gidiyorum, ibadetlerim nasıl? Kazancım helal mi, haram mı? İslam dünyasının şu mağdur ve mazlum Müslümanlarının hali ne olacak? Bunları da düşündüğü bir zaman dilimidir i'tikâf...

Kişi bir namazı kıldıktan sonra öbür namazı da camide beklediği için o zaman diliminde, Allah'ın namaz kılıyormuş gibi yazdığı bahtiyar kullardandır. Sevabı bu kadar da büyük.. Kalbi mescitlere bağlı kimselerden yazıldığı bir kimsedir i'tikâf ehli...

Bu manada Ataullah İskenderi (r.a) hazretleri diyor ki;

“İ'tikâfa giren bir kimse, adeta lisan-ı haliyle Cenab-ı Allah'a şöyle demektedir: Allahım, ben senin kapında senin dilencin olarak bulunuyorum. Dünya her şeyimle arkamda, beni affetmedikçe kapından ayrılmayacağım.”

10 gün 10 gece boyunca Rabbinden bunu isteyen bir kul...

İ'tikâf ibadetine Hz. Peygamber kadar hanımları ve ashâbı da önem vermişti. Hatta Resûlullah'ın vefatından sonra hanımları i'tikâf geleneğini sürdürmüşlerdi. (M2784 Müslim, İ'tikâf, 5; D2462 Ebû Dâvûd, Sıyâm, 77) Nafle bir ibadet olmasına rağmen ashâbdan da i'tikâf yapmaya gayret gösterenler olmuştu. (B813 Buhârî, Ezân, 135;

M2772 Müslim, Sıyâm, 216; MŞ9653 İbn Ebî Şeybe, Musannef, Sıyâm, 88)

Muhterem Kardeşlerim,

Sevgili peygamberimizin hicretin ikinci yılında oruç ibadetinin farz kılınmasından sonra hayatının son senelerine tesadüf eden Medine yıllarında

Ramazan aylarının son on gününü mutlaka i'tikâf üzere geçirdiğini görmekteyiz. Hatta Enes b. Mâlik ile Übey b. Ka'b'in verdikleri bilgiye göre sadece bir yıl seferde olduğu için Peygamberimiz i'tikâf ibadetini yerine getirememiş, ancak ertesi sene bu kez yirmi günlük bir i'tikâf hayatı yaşamıştı. (Bkz. Ebû Dâvûd Savm 77; Tirmizî Savm 79) Bu i'tikâf günleri ise hayatındaki son i'tikâfı olmuştu...

Bu bilgiler bize Allah'ın sevgili-değerli kullarının hayatlarının belirli dönemlerinde Rabbiyle ile baş başa kaldıkları zaman dilimlerine sahip olduklarını göstermektedir. Bu sebeple diyebiliriz ki i'tikâf sonunda kulu nice ilahi lütuf ve ihsanlara mazhar kılan bir yolculuğun; mü'min kulun gönül ülkesine yolculuğunun adıdır.

Tâbiîn'in yani Ashab-ı Kiram'ı gören ve onlardan istifade eden kimselerin önemli isimlerinden biri olan İbn Şihâb ez-Zührî (rh.a) şöyle der:

“İ'tikâf amellerin en şereflişidir. Çünkü İ'tikâfa giren kimse geçici bir zaman için de olsa dünya meşgalelerinden uzaklaşır kendini tamamen Allah'a verir. Gerek oruçlu oluşundan dolayı gerekse namaz vakitlerini mescidde beklemekte olduğu için daima namaz kılıyormuş gibi kat kat sevap alır. Vaktini ibadet ve taatle Allah'ı zikrederek Kur'an-ı Kerim okuyarak geçirir. Dünya ve ahireti için faydasız ve lüzumsuz şeylerden uzak durur.”

Sahabe-i kiram'dan Abdullah İbn Abbas'ın talebesi ve İmam Azam'ın hocalarından da biri olan Atâ b. Ebî Rebah (r.a) ise der ki:

“İ'tikâfa giren yüce bir zatın kapısına bir ihtiyaç sebebiyle defalarca gelip duran kimse gibidir. İ'tikâfa giren kimse adeta lisan-ı haliyle şöyle demektedir: “Ey Rabbim!... Beni bağışlayıncaya kadar buradan ayrılmayacağım.”

Muhterem Mü'minler,

İ'tikâf, insanlardan uzaklaşarak köşeye çekilme, toplum hayatından kaçıp tek başına yaşama hâli değildir. Dış dünyayla bütün bağlarını keserek Rabbine

kulluk için insanın kendi içine kapanması, kendini Allah’a adayıp dünya işlerinden el çekme şeklinde tanımlanan bir inziva ya da uzlet hâli de değildir.

Zira Allah Resûlü Medine toplumunun merkezi ve üssü olan mescitte, bütün ashâbının arasında girmişti i’tikâfa. Ve bu i’tikâf hâlinde de insanlarla olan ilişkilerini koparmamış, onlarla görüşüp konuşmuş, beşerî ilişkilerini sürdürmüştü.

Aynı şekilde i’tikâf bir çeşit ruhbanlık da değildir. İbadet kastıyla da olsa, din adına da olsa kişinin evlenmemesi, dünyadan el etek çekmesi gibi bir tavır İslâm’da zaten yasaklanmıştır. (Hadîd, 57/27; T1082 Tirmizî, Nikâh, 2; N3215 Nesâî, Nikâh, 4) “*Müsamahakâr hanîf diniyle gönderildiğini*” ifade eden Allah Resûlü, (HM22647 İbn Hanbel, V, 266) birkaç arkadaşında gördüğü ruhbanlığa yönelik eğilimleri derhal yasaklamış, (B5063 Buhârî, Nikâh, 1) kendisi de i’tikâf hâlinde iken eşleri ile olan sosyal ilişkilerini devam ettirmiştir.

Nitekim Resûlullah (sav) i’tikâfta iken mescide bitişik olan odasından başını sevgili eşi Âişe’ye uzatır o da onun saçlarını tarardı. Tuvalet ihtiyacı için i’tikâf ettiği yerden çıkar eve girerdi. (M684 Müslim, Hayız, 6; T804 Tirmizî, Savm, 80)

Bir defasında da Hz. Peygamber i’tikâfta iken, eşlerinden Safiyye bnt. Huyey geceleyin onu ziyarete gelmişti. Bir süre konuştuktan sonra Hz. Safiyye evine dönmek isteyince kendisini uğurlamak için Allah Resûlü de kalkmış ve hanımına mescidin kapısına kadar eşlik etmişti. (B2035 Buhârî, İ’tikâf, 8; M5679 Müslim, Selâm, 24)

Değerli Kardeşlerim,

İtikâfa girecek müslüman, Ramazan ayının yirminci günü iftarını mescidde açar. O andan itibaren bayram gecesı yatsı namazının sonuna kadar sürekli mescidde bulunur. Bayram gecesı yatsı namazından sonra evine gider, bayram namazı için hazırlanır. Bu süre içerisinde gece-gündüz hiç mescidden çıkmaz, sadece abdest tazelemek için mescidden çıkabilir.

Dolayısıyla durumu müsait olanlar, cemaatle beş vakit namaz kılınan, cuma namazı kılınan, ezan okunup müezzini olan, imamı olan bir camide i'tikâfa girebilir.

“Kadının i'tikâfı?..”

Kadınlar mescitte değil de, daha ziyade evlerinde i'tikâfa girerler. Evlerinin bir odasını mescit edinirler, “Burası benim mescidim olsun...” derler, orada i'tikâf ederler. İ'tikâfın şartlarını orada yerine getirerek, ibadetleri orada yaparak, onlar da i'tikâf sevabını alabilirler.

Değerli Kardeşlerim,

İ'tikâf; kalben, aklen, ruhen ve bedenen Allah'a odaklanma halidir...

Günübirlik meşgaleler ve mesailer içinde boğulup kalan insanın kendine çeki düzen verme girişimidir...

Her türlü işten, işleyişten, ilişkiden soyutlanıp sadece Allah ile ilgilenme arzusudur...

İ'tikâf, Allah ile barışık olma halidir... O'nunla beraber olma çabasıdır...

O'na bağımlı kalma kararlılığıdır... Kişinin tüm benliği ile ilahi rızaya kilitlenmesidir...

İtikaf hayatı terk etmek değil, hayatı terbiye ve tanzim etmektir...

İslam inzivayı değil, i'tikâfı öneriyor...Ruhbanlık demiyor, Rabbanilik üzerinde duruyor... Rabbe ait olmayı esas alıyor... Evet, hayattan kopmadan, hayatın içinde kalarak Hayy ve Kayyum olanla irtibatlı olmaktır... Bu hayata sırtını dönmek değil, daha üstten bakmaktır... Veya daha içten bir bakış da diyebiliriz...

İ'tikâf, Allah katında itibar arayışıdır...

“O halde nereye gidiyorsunuz?” sorusunu “Allah'a koşunuz” ayeti ile cevaplamaktır...

Kaçış yok!... Rücumuz, recamız, ric'atımız, rağbetimiz sadece Rabbimize...

İşte bunun için yani istiaze için, istiane için, istirca için, istimdat için, istiğfar için i'tikâf diyoruz...

Artık siz buna yorgun, yılgın, bitkin ruhlara yönelik bir revizyon mu, rehabilitasyon mu, restorasyon mu, rektefe mi, resetleme mi, reformizasyon mu dersiniz, ne dersiniz deyiniz... Ruhumuzun desteğe ve dirilmeye ihtiyacı var... İşte bu ihtiyacı gidermenin bir ismi de i'tikâftır...

İ'tikâf ne topluma küsmek, ne de hayattan kaçmaktır... Kulluk skalasında kemale uzanmaktır.

İ'tikâf, Ramazan'da ve Ramazan dışında olabileceği gibi belirli bir süreye de tâbi değildir. İ'tikâf niyetiyle camide birkaç gün veya birkaç saat kalmak yeterlidir. ("İ'tikâf", DİA, XXIII, 458; MŞ9652 İbn Ebî Şeybe, Musannef, Sıyâm, 87; MA8006 Abdürrezzâk, Musannef, IV, 346)

Nitekim Osmanlı döneminde yapılan ve "Selâtin Camileri" denilen büyük camilerin mimarî tasarımına bakıldığında, i'tikâf sünnetinde yatan esprinin gözetilmiş olduğu dikkat çeker. İlk önce caminin çok geniş tutulan dış avlusu, camiye gelen cemaatin dış dünya ile ilgisini keser. Ardından şadırvanın bulunduğu ikinci bir iç avlu, namaza geleni mabede ve ibadete hazırlar. Abdestini alan Müslüman, üzerinde Arapça نَوَيْتُ الْإِغْتِكَافَ "Neveytü'l-i'tikâfe/İ'tikâfa niyet ettim" yazılı muşamba kapıdan camiye girer. Artık dış dünyadan tamamen koptuğu caminin içerisinde belli bir süre için de olsa i'tikâf hâli başlar.

Gerek ezanı ve cemaatle namazı beklerken, gerekse namaz sonrası dua ve tesbihat için ayırdığı zamanı i'tikâf niyeti ve bilinciyle geçirmeye çalışır. İşinden, meşgalesinden uzak bir şekilde, kısa da olsa tefekkür etmeye gayret eder. Dünya işlerinin unutturduğu hakikatleri düşünür, kendisiyle yüzleşir, neredeyse unuttuğu

kendini, akıbetini, âhiretini hatırlar. Dünya hayatının yabancılaştırdığı “kendine” gelir, yeniden dirilir, ‘huşû ve huzur içerisinde takvasını artırarak’ tekrar döner dünyasına.

Biz de bu niyetle girelim mescide, bu niyetle varalım camiye... Rabbim orada bulunduğumuz süre zarfında bizi de itikaf sevabına eriştiresin inşallah...

Evet, modern hayatta gündüzleri iş güç, geceleri televizyon gibi pek çok oyalayıcı nedenden dolayı, tefekküre, daha doğrusu kendisine zaman ayıramayan Müslüman için bulunmaz bir fırsattır i’tikâf hâli.

Son yıllarda kimi çevrelerin, hayatın yoğun stresine ve sorunlarına karşı, reiki, meditasyon, yoga gibi bazı uygulamaları yegâne çözüm gibi sunulabilmektedir. Oysa huşû içinde kılınan namaz ile i’tikâf içinde geçirilen vakitler, sadece bir zihin boşalması değil, aynı zamanda imanın kemale erdirilmesi gayreti, nefis muhasebesi, nefis terbiyesi ve tezkiyesidir aslında.

Kişinin nereden geldiğini ve nereye gittiğini derinlemesine tefekkür ederek hedeflerine daha emin adımlarla ilerlemesi için tamamen kendine ayırdığı vakitlerdir. Bireyin kendini hatırlamasıdır, Rabbini hatırlamasıdır, hakikat aynasına bakıp kendine gelmesidir.

Ve ne yazık ki, bizi rahatlatacak, hayatımızı kolaylaştıracak, dünyamızı yaşanır kılacak “huşû içinde kılınan namaz” ile “tefekkürle geçirilecek i’tikâf” gibi iki önemli alternatif, toplumumuzda unutulmaya yüz tutmuş vaziyettedir. İşte i’tikâf, bize bizi, bizi biz yapan değerlerimizi, kendimizi, öz benliğimizi hatırlatacaktır.

Dolayısıyla;

Ramazanı en güzel bir şekilde geçirmenin sonucudur i’tikâf...

Kadir gecesine kavuşma isteğinin bir göstergesidir i’tikâf...

Dünya meşgalesinden bir süreliğine çekilip yaradanla hem dem olmanın adıdır i’tikâf...

Kendini hesaba çekmenin adıdır, nefis muhasebesinin göstergesidir i'tikâf...

Dilin zikirle, kalbin huşû ile, aklın tefekkürle, bedenin taatle, gözlerin yaşlarla ve gönlün füyûzat-ı ilahiyle dolup taşıdığı zaman dilimidir i'tikâf...

İ'tikâf, Rasulullah için, Hıra tecrübesinin yenilenmesidir.

Oysa ki Hıra tecrübesine en çok kendisinden başka herkes ve her şeyle ilgilenen, herkes ve her şeyi kurtarmaya çalışan bizler muhtacız.

Hıra, bu anlamıyla bir gönül hicretidir. Bir iç göçtür. İçinin uçsuz bucaksız bozkırlarında insanın kendisini aramaya çıkmasıdır. Aradığını bulduğu an, varlık yumağının kaybolan ucunu eline geçirmiş olacaktır.

Hep onları konuşuyoruz.

Hep onları kurtarıyoruz.

Hep onları hesaba çekiyor, onları uyarıyor, onları yargılıyoruz.

Ya kendimiz? Bu halimizle eteği tutuşmuş itfaiyecilere benziyoruz. Kendi yangınını söndüremeyenin başkalarının yangınını söndürmeye seğırtmesini kim ciddiye alır?

İ'tikâf, bir nefis muhasebesi içinde kayıp taraflarımızı aramanın, içimizin yaralı bölgelerini sarmanın, insanlar tarafından Karacaahmed'e çevrilmiş gönüllerimizin enkazını temizlemenin en güzel yöntemidir.

Yüreği yeni acılar çekecek, yeni kahırlar yüklenecek hale getirmek için bakım ve onarıma almaktır i'tikâf. Gönüller yapmak, kırılan gönülleri onarmak için bir iç eğitim seferberliğidir i'tikâf...

Değerli Kardeşlerim,

Allah'a tam bir teslimiyet içerisinde ibadet ve taatte bulunmak amacıyla zamanının belirli bir kısmını ayırması ve bu esnada meşru bile olsa her türlü

nefsanî ve şehvî arzulardan uzak durması, kişinin manen olgunlaşması için önemli vesilelerden biridir.

Zorunlu ibadetlerin yanı sıra nafil ibadetler de bu konuda önem taşımakta, dinî duygu ve düşüncenin yoğun bir şekilde yaşandığı ve mümkün olduğu ölçüde maddî ilgilerden uzaklaşarak Yüce Yaratıcı'ya yönelmeyi sağlayan bir ortam insana derin bir manevî ufuk ve imkân sunmaktadır. ("İ'tikâf", DİA, XXIII, 458)

Nitekim Allah Resûlü, bu imkânı en güzel şekilde değerlendirerek i'tikâfa verdiği önemi ümmetine göstermiş ve bu ibadetin insana kazandıracaklarını şöyle ifade etmiştir:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ فِي الْمُعْتَكِفِ
هُوَ يَعْكِفُ الذُّنُوبَ وَيُجْرِي لَهُ مِنَ الْحَسَنَاتِ كَعَامِلٍ الْحَسَنَاتِ كُلِّهَا

İbn Abbâs'tan rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) i'tikâftaki kimse için şöyle buyurmuştur: *"İ'tikâfa giren, günahlardan uzak kalır ve kendisine tüm iyilikleri işleyen gibi iyilikler yazılır."* (İM1781 İbn Mâce, Sıyâm, 67)

Tüm hayatımız Ramazan güzelliğinde ve i'tikâf lezzetinde geçsin ve nihayet Mevla'ya kavuşmanın sevinciyle son bulsun inşallah...